

7

Ritme-dier

beeldend doel**Doelstelling en benodigdheden**

- De kinderen leren over het ritmisch ordenen van vormen en de constructie ervan.

technisch doel

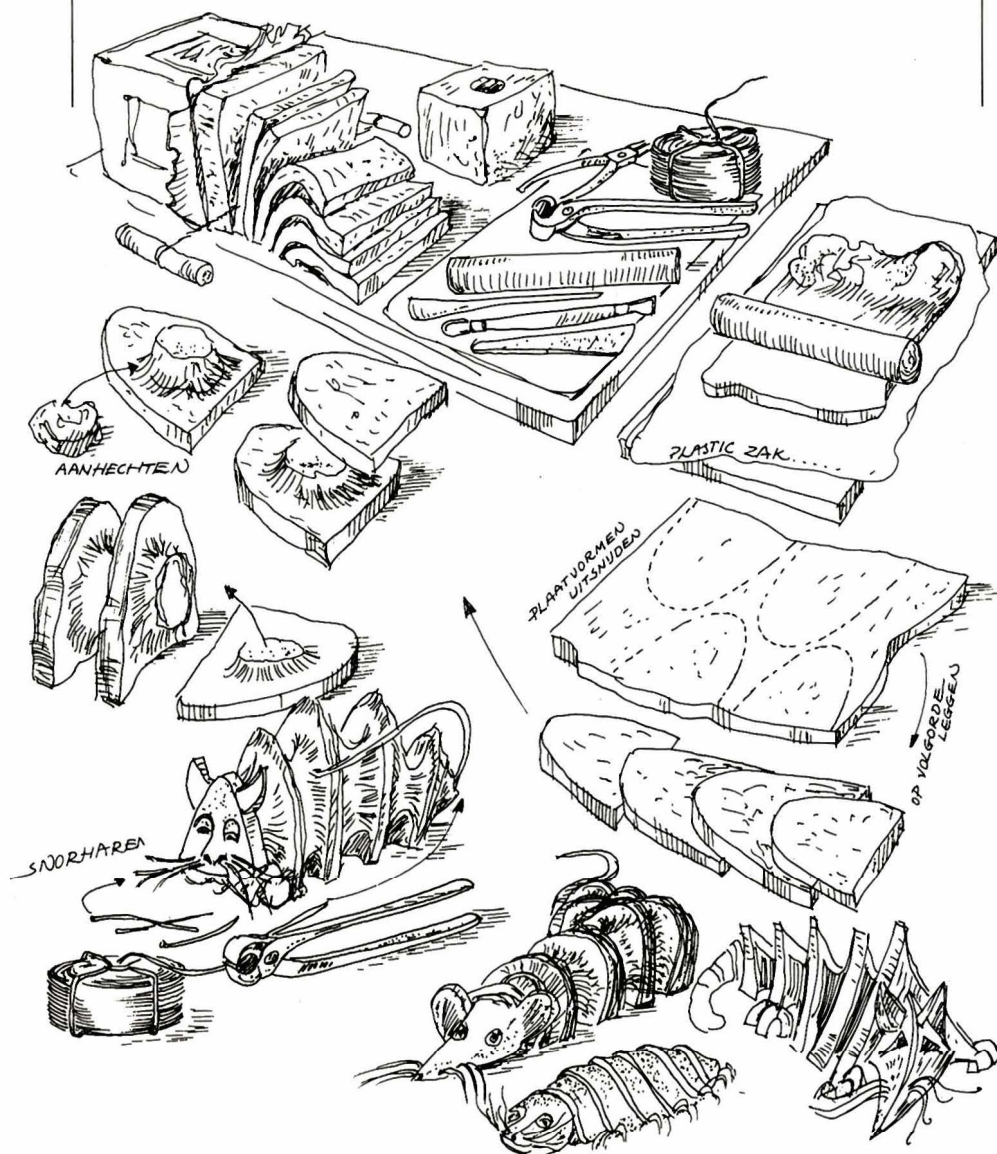
- **a** Het maken van een plaat klei van 15 × 15 cm en 1 cm dik.
- **b** Het aan elkaar hechten van kleiplaten.
- **c** Het verwerken van lineair materiaal.

materiaal

- **a** Per leerling een homp klei van 8 cm Ø of een flinke plaat klei.
- **b** Per leerling een stukje ijzerdraad van ongeveer 10 cm lang.

gereedschap

- **a** Per leerling een kleiroller, spatel en een kleimesje.
- **b** Per groepje leerlingen een knip- of buigtang.

leer- en hulpmiddelen

- a Dierenfoto's die een bepaald ritme hebben.
- b Een stofzuiger- of een andere buigzame slang.
- c Buigbaar (ziekenhuis)rietje.

beeldende inleiding

Lesverloop

■ In deze les gaan we op zoek naar ritmische ordeningen. Laat de kinderen in hun omgeving allerlei ritmes ontdekken en benoemen. In de dierenwereld komen we bijvoorbeeld veel ritmes tegen, zoals de strepen van de zebra's, de plooiën, geledingen en insnoeringen van een rups, gordeldier, worm of pissebed en de tekening van een tijgervel of tropische vissehuid. In de door de mens vormgegeven wereld komen we ook talloze vormen van ritmes tegen zoals:

- flessen in een rij,

- boeken op een plank,
- een parkeerplaats vol auto's.
- drukpatroon op textiel,
- treden van een trap,
- verwarmingsradiatoren
- en koelribben van een motor.

Door gerichte vragen kunt u de kinderen nog eens laten verwoorden wat ritme is. Ritme heeft in ieder geval te maken met herhaling van vormen of andere elementen die ongeveer even groot zijn, dezelfde richting hebben en bij elkaar staan. Om een ritme uit te beelden zijn minimaal drie elementen noodzakelijk. In deze les maken de kinderen een dier uit ritmisch gerangschikte platen.

technische inleiding

- **a** De kinderen rollen of krijgen een plaat klei van 15 × 15 cm en 1 cm dik. Op deze plaat krassen ze voorzichtig de verschillende segmenten waaruit het dierenlijf is samengesteld. De resterende klei kan gebruikt worden om de verbindingstukken, de poten, de staart en de kop te maken.
- **b** De uitgesneden plaatjes klei worden in volgorde naast elkaar neergelegd. Op deze segmenten wordt een flinke rol of plak klei vastgeboetseerd, welke als verbindingstuk met het volgende segment dient. Laat deze goed aan elkaar hechten met een spatel. Door de vorm van de segmenten te variëren ontstaat een zittend, liggend of hoog op de poten staand dier.
- **c** Het gebruik van ijzerdraad of dunne spijkers kan de levendigheid van het dier verhogen, bijvoorbeeld als snorharen.

begeleidings- adviezen

- **a** Zorg ervoor dat de segmenten niet te dicht tegen elkaar komen.
- **b** Het goed aan elkaar boetseren kost veel tijd.
- **c** Door de randen van de kleiplaten wat dunner te maken door te knijpen, wordt het geheel wat minder zwaar.
- **d** Buigen en schuin plaatsen van de diverse segmenten onderling, verlevendigen de beesten.

nabespreking

- Plaats de dieren naast elkaar.
- **a** Wat voor dieren zijn er gemaakt?
- **b** Uit hoeveel delen bestaat elk dier?
- **c** Laat de leerlingen aangeven welke dieren zij ritmisch van opbouw vinden en waarom.
- **d** Welk soort ritmes zijn te onderscheiden: hoog/laag – dik/dun – open/dicht?
- **e** Zijn de platen goed aan elkaar gehecht?

kunsthijzer

- Ritmische plastieken van Piet Killaars
- Donald Judd, minimal art-plastieken

Andere opdrachten

- **a** De trekharmonica.
- **b** De polonaise.
- **c** De pagode.

